

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 бр.797/14
Дана 30.10.2015. године
Б Е О Г Р А Д

Р-14.5. отказ на иницијативу послодавца

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Персиде Јовановић, председника већа, Невенке Калуђеровић и Зорице Смирчић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА, чији је пуномоћник АБ, адвокат из __, против туженог Акционарског друштва "АА", чији је пуномоћник АБ1, адвокат из __, ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о жалби тужиље изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву П1.бр.424/12 од 09.12.2013.године, у седници већа одржаној дана 30.10.2015.године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П1.бр.424/12 од 09.12.2013.године, у ставу првом изреке у делу у ком је одбијен тужбени захтев тужиље за поништај решења туженог и захтев тужиље за враћање на рад, па се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиље и поништава решење туженог бр.1339 од 26.4.2012.године, а тужени **ОБАВЕЗУЈЕ** да тужиљу врати на рад у року од осам дана од дана пријема пресуде.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П1.бр.424/12 од 09.12.2013.године у осталом делу става првог изреке и у ставу другом изреке и у овом делу предмет се **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1.бр.424/12 од 09.12.2013.године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље за поништај решења туженог бр.1339 од 26.4.2012.године и захтев тужиље да се обавезе тужени да тужиљу врати на рад и у радни однос и призна јој сва права по основу радног односа, а ставом другим изреке обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 52.500,00 динара.

Против наведене пресуде тужилца је благовремено изјавила жалбу из свих

законом дозвољених разлога.

Тужени је дао одговор на жалбу.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у осталом делу, у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 ЗПП-а („Службени гласник РС“, бр.72/2011), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиље основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде, у преиначујућем делу, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 386 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се указује жалбом.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку тужиља је код туженог засновала радни однос 2006.године са завршеним IV степеном стручне спреме трговинске струке и образовним профилем техничар продаје, а током 2009.године тужилји је као технолошком вишку отказан уговор о раду због престанка потребе за обављањем посла на које је распоређена. У извршењу судске одлуке којом је поништено то решење и тужени обавезан да тужилју врати на рад тужени је са тужилјом закључио уговор о раду заведен под бројем 20/1 дана 04.01.2012.године којим је тужилји поверено обављање послова ликвидатора у Служби логистике са IV степеном стручне спреме, за чије обављање је тада важећим актом о организацији и систематизацији послова код туженог као посебан услов рада био предвиђен IV степен стручне спреме комерцијалног или економског смера. Дана 28.3.2012.године тужени је тужилји дао понуду за измену уговорених услова рада премештајем на друге послове уз образложење да је одлуком генералног директора туженог бр.918 од 26.3.2012.године извршена измена и допуна Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места код туженог и да је назначеним изменама за радно место ликвидатор, које тужилја обавља, као посебан услов врсте стручне спреме предвиђен економски смер, а наведеним изменама систематизовано је радно место пакерски радник за које се тражи IV степен стручне спреме свих врста стручне спреме. Према разлозима датим у понуди запослена не испуњава посебан услов врсте стручне спреме за радно место ликвидатора, јер нема IV степен економског смера због чега се распоређује на радно место пакерског радника. Допуном понуде за закључење анекса уговора о раду од 11.4.2012.године, запослена је упозорена на последице одбијања понуде за закључење анекса уговора о раду, а допуна понуде и анекс уговора о раду потписан од стране послодавца достављен је тужилји дана 11.4.2012.године. У остављеном року од осам дана тужилја се није изјаснила о понуди послодавца, а оспореним решењем генералног директора туженог заведеним под бројем 1339 од 26.4.2007.године тужилји је отказан уговор о раду, јер је одбила да закључи анекс уговора о раду ради премештаја на друге послове. Послови пакерског радника у Служби погона силоса за брашно чије обављање је тужилји понуђено назначеним анексом уговора о раду, према опису датом у понуђеном анексу састоје се у припреми амбалаже сходно врстама паковања за ручно или машинско паковање, машинског паковања и ручног паковања кад су у питању тежине паковања које се не могу обављати на самој машини (пет или десет килограма), одржавање хигијене гардеробног простора у производњи силоса и

магацина, као и пословног простора у управној згради, благовременог требовања и досипања средстава за прање руку, дезинфекцију руку и ногу, у складу са плановима за одржавање хигијене, свакодневног изношења смећа из мензе после доручка и обављање других послова по налогу непосредног руководиоца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је оценио да је одбијање запосленог да закључи анекс уговора о раду разлог из ког послодавац може запосленом отказати уговор о раду у смислу правила из члана 179 тачка 7 Закона о раду, па је код одлучне чињенице да је тужила одбила закључење понуђеног анекса уговора о раду ради премештаја на друге послове, неоснован тужбени захтев тужиле за поништај оспореног решења о отказу уговора о раду. Према датим разлозима, првостепени суд се није бавио питањем да ли су послови који су предложеним анексом уговора о раду поверени тужили одговарајући послови, с обзиром да су те чињенице без значаја за оцену законитости оспореног решења о престанку радног односа које је тужила могла с успехом користити само у спору за оцену законитости анекса уговора о раду, да је такав поступак пред судом покренула.

Доносећи ожалбену пресуду, у преиначујућем делу, првостепени суд је на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право.

Према правилима из члана 179 тачка 7 Закона о раду (“Службени гласник РС”, бр.24/05), послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако запослени одбије закључење анекса уговора о раду у смислу члана 171 став 1 тачка 1 – 4 овог закона.

Према правилима из члана 171 став 1 тачка 1 истог закона, на чију примену упућује назначена норма, послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада ради премештаја на други одговарајући посао због потребе процеса и организације рада.

Из садржине наведених норми произилази да овај отказни разлог настаје само у ситуацији кад запослени без оправданог разлога одбије да закључи анекс уговора о раду, па у спору за оцену законитости решења о отказу уговора о раду запосленом из овог разлога суд испитује да ли је понуду за закључење анекса уговора о раду послодавац дао запосленом из оправданих разлога који се односе на потребе процеса и организације рада и да ли је она дата у законом прописаној процедури.

У конкретном случају, тужени послодавац је тужили понудио измену уговорених услова рада ради премештаја на друге послове уз образложење да су изменом акта о организацији и систематизацији послова код туженог измењени посебни услови одређени у погледу врсте стручне спреме за обављање послова ликвидатора у Служби логистике, које је тужила до тада обављала.

Послодавац је овлашћен да својим општим актом утврђује организационе делове, назив и опис послова, врсту и степен захтеване стручне спреме, односно образовања и друге посебне услове за рад на тим пословима и врши измену тог акта.

У конкретном случају међутим тужени послодавац Правилником о измени и допуни Правилника о унутрашњој организацији послова и систематизацији радних места код туженог заведен под бројем 918 дана 26.3.2012.године није изменио опис послова радног места ликвидатора, већ само изменио посебне услове у погледу врсте стручне спреме потребне за обављање ових послова и чланом 3 као услов за њихово обављање утврдио врсту стручне спреме економског смера.

У ситуацији када је у извршењу судске одлуке којом је тужени послодавац обавезан да тужиљу врати на рад, послодавац са запосленим закључио уговор о раду за обављање послова ликвидатора, за које је запослена испуњавала услове у погледу врсте и степена стручне спреме, измена врсте стручне спреме потребне за обављање послова чији опис није измењен, након непуна три месеца од закључења уговора о раду, не представља разумно оправдан разлог потребе процеса и организације рада због којих запослени не може да настави обављање тих послова. Овлашћење да доноси и мења акт о организацији и систематизацији послова, послодавац не може користити да запоселног премести на друге послове, без оправданог разлога, стварне потребе организације процеса рада, јер је то злоупотреба права, вршење права противно циљу због ког је установљено. У конкретном случају, разлози због којег је тужиљи понуђена измена уговорених услова рада, нису разлози који су изазвани стварном потребом процеса и организације рада, тужиља је из оправданих разлога одбила да потпише понуђени анекс уговора о раду, па је незаконито решење којим је тужиљи отказан уговор о раду. Ово и зато што је према Табеларном прегледу систематизације радних места бр 9-3/3679/1 од 3.8.2009. године, који је у смислу одредбе члана 14 Правилника о организацији и систематизацији радних места код туженог, од истог датума тужени имао систематизовано радно место пакерски радник и одржавање хигијене, за чије је обављање као услов предвидео I степен стручне спреме – неквалификовани радник. Изменама тог општег акта, за обављање ових послова послодавац је као посебан услов утврдио III - IV степен стручне спреме, без захтева у погледу врсте стручне спреме, а до закључења расправе суду није предочио опис послова овог радног места утврђен претходним Правилником, нити предочио друге доказе да је измена посебних услова за њихово обављање узрокована новонасталим потребама послодавца који се односе на процес и организацију рада.

У датој ситуацији понуда за измену уговорених услова рада тужиљи је, по оцени овог суда, дата у циљу избегавања обавезе послодавца да запослену у извршењу судске одлуке врати на рад на одговарајуће радно место, због чега је у погледу одлуке о тужбеном захтеву за поништај оспореног решења ожалбена пресуда преиначена.

Последица поништаја незаконите одлуке послодавца у смислу правила из члана 191 Закона о раду је обавеза послодавца да запосленог врати на рад, па је преиначена и одлука у погледу овог тужбеног захтева и тужени обавезан да тужиљу врати на рад.

Доносећи одлуку којом је мериторно одлучио о тужбеном захтеву тужиље да се обавезе тужени да тужиљу врати у радни однос и призна јој сва

права по основу радног односа, првостепени суд је међутим погрешно применио материјално право.

Према правилима из члана 191 Закона о раду, ако суд донесе правноснажну одлуку којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос, суд ће одлучити да се запослени врати на рад, ако то захтева. Поред враћања на рад, послодавац је дужан да запосленом исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која му припадају по закону, општем акту и уговору о раду и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање. Због погрешне примене материјалног права, пресуда не садржи јасно означена права која је послодавац дужан да призна запосленој, па је чињенично стање важно за доношење правилне одлуке остало непотпуно утврђено, због чега је у овом делу ожалбена пресуда морала бити укинута.

У погледу овог тужбеног захтева и сама тужба садржи исте недостатке. Првостепени суд међутим пропустио је да у фази припремања главне расправе применом правила из члана 101 ЗПП-а санкционише овај недостатак тужбе, у фази главне расправе суд из овог разлога не може одбацити тужбу.

Зато ће у поновном поступку првостепени суд позвати тужиљу да уреди тужбу и истакне јасан захтев у погледу врсте и обима права чију заштиту тражи, па ће по отклањању ових недостатака правилном применом материјалног права, поново одлучити о захтевима истакнутим у парници.

Како зависи од коначног исхода спора и успеха странака у њему, укинута је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке ожалбене пресуде.

Из изложених разлога, применом одредбе члана 394 тачка 4 и члана 392 став 2 ЗПП-а (“Службени гласник РС”, бр.72/2011), одлучено је као у изреци пресуде.

Председник већа – судија
Персида Јовановић, с.р

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић